

Finanční matematika pro každého[1] - vzorečky

Jitka Vachtová

17. května 2011

www.vachtova.cz

Abstrakt

Uvedené vzorce finanční matematiky vychází převážně z knihy Finanční matematika pro každého od Jarmily Radové, Petra Dvořáka a Jiřího Málka. Používám pokud možno shodná označení. Některé vzorečky jsem však pro zjednodušení trochu upravila či dokonce doplnila.

Nejde zde zatím o úplný výběr z knihy. Zpracovány jsou vzorce až po úročení. Další vzorečky budou postupně časem doplňovány... Jde o výtah pro studijní účely.

1 Základní pojmy

1.1 Procentový počet

$$1\% = \frac{1}{100}$$

100% = 1 celek = celý základ

$$x = z \cdot \frac{p}{100}$$

$$z = \frac{x \cdot p}{100}$$

$$p = \frac{x \cdot 100}{z}$$

x procentová část

z základ

p počet procent

1.2 Funkce

$$y = f(x)$$

x nezávisle proměnná

y závisle proměnná

1.2.1 Lineární funkce

$$y = k \cdot x + q$$

k, q konstanty

x nezávisle proměnná

y závisle proměnná

Přímá úměrnost $y = k \cdot x$

1.2.2 Nepřímá úměrnost

$$y = \frac{k}{x}$$

Rovnoosá hyperbola pokud $k = 1$, jde o rovnoosou hyperbolu

1.2.3 Exponenciální funkce

$$y = a^x$$
$$a > 0, x \in \mathbb{R}$$

Speciální případ $y = e^x$

e je Eulerovo číslo

$$e = \lim_{n \rightarrow \infty} \left(1 + \frac{1}{n}\right)^n$$

1.2.4 Logaritmická funkce

$$y = \log_a x$$
$$x \in (0, \infty)$$
$$a > 0, a \neq 1$$

y logaritmus
platí $a^y = x$

Přirozený logaritmus $a = e$

e je Eulerovo číslo, $e = 2,71828\dots$

$$y = \log_e x = \ln x$$

Dekadický logaritmus $a = 10$

$$y = \log_{10} x = \log x$$

1.3 Průměry

1.3.1 Aritmetický průměr

$$m_a = \frac{a_1 + a_2 + \dots + a_n}{n} = \frac{\sum_{i=1}^n a_i}{n}$$

Vážený aritmetický průměr a_i mají četnost n_i (a_i se opakuje n_i -krát)

$$m_a = \frac{n_1 \cdot a_1 + n_2 \cdot a_2 + \dots + n_r \cdot a_r}{n_1 + n_2 + \dots + n_r} = \frac{\sum_{i=1}^r n_i \cdot a_i}{n}$$
$$n = n_1 + n_2 + \dots + n_r$$

1.3.2 Geometrický průměr

$$m_g = \sqrt[n]{a_1 \cdot a_2 \cdot \dots \cdot a_n}$$

Vážený geometrický průměr a_i mají četnost n_i (a_i se opakuje n_i -krát)

$$m_g = \sqrt[n]{a_1^{n_1} \cdot a_2^{n_2} \cdot \dots \cdot a_r^{n_r}}$$
$$n = n_1 + n_2 + \dots + n_r$$

1.4 Posloupnosti a řady

$a_1, a_2, \dots$ posloupnost čísel

1.4.1 Posloupnost aritmetická

$$a_{k+1} = a_k + d$$

$$a_k = a_1 + (k - 1) \cdot d$$

$$a_k = \frac{a_{k-1} + a_{k+1}}{2}$$

$$a_r = a_s + (r - s) \cdot d$$

$$s_n = \frac{n}{2} \cdot (a_1 + a_n)$$

a_1 první člen řady

a_n poslední n-tý člen řady

n počet členů

d diference, $d \in \mathbb{R}$

1.4.2 Posloupnost geometrická

$$a_{k+1} = a_k \cdot q$$

$$a_k = a_1 \cdot q^{(k-1)}$$

$$|a_k| = \sqrt{a_{k-1} \cdot a_{k+1}}$$

$$a_r = a_s \cdot q^{(r-s)}$$

pro $q \neq 1$

$$s_n = a_1 \frac{q^n - 1}{q - 1} = a_1 \frac{1 - q^n}{1 - q}$$

pro $q = 1$

$$s_n = n \cdot a_1$$

a_1 první člen řady

a_n poslední n-tý člen řady

n počet členů

d (kvocient), $q \in \mathbb{R}$

2 Úročení

2.1 Základní pojmy

Úroková doba n = doba splatnosti (doba existence smluvního vztahu)

Úrokové období = doba, za kterou se připisují úroky

Úroková míra (sazba):

- Nominální úroková míra
- Efektivní úroková míra
- Zvažovaná úroková míra, požadovaná výnosnost
- Vnitřní výnosové procento

Nominální úroková míra (sazba):

- p. a. (per annum) - roční
- p. s. (per semestre) - pololetní
- p. q. (per quartale) - čtvrtletní
- p. m. (per mensem) - měsíční
- p. d. (per diem) - denní

2.1.1 Způsob počítání času odčítací metodou

Z krajních dnů se obvykle první den nepočítá. Vzorec pro výpočet dnů toto “řeší” automaticky.

$$t = D_2 - D_1 + (M_2 - M_1) \cdot 30$$

t počet dní při standardu 30E/360

D_1M_1 datum počátku (např. uložení peněz), D je den, M je měsíc

D_2M_2 datum konce (např. vrácení peněz), D je den, M je měsíc

2.2 Jednoduché úročení polhůtní

$$u = K \cdot \frac{p}{100} \cdot \frac{t}{360} = \frac{K \cdot p \cdot t}{100 \cdot 360}$$

$$u = K \cdot i \cdot n$$

K peněžní částka (kapitál), obvykle dále značeno jako K_0

p roční úroková sazba v procentech

t doba splatnosti kapitálu ve dnech (obvykle $0 < t < 360$)

u úrok

$i = \frac{p}{100}$ úroková sazba vyjádřená jako desetinné číslo

$n = \frac{t}{360}$ doba splatnosti vyjádřená v letech

Počet dní:

- ACT - započítává skutečný počet dní (obvykle neuvažuje první den)
- 30E - celé měsíce = 30 dnů
- 30A - jako 30E, ale pokud konec připadne na 31. den v měsíci a začátek není 30 či 31. dne v měsíci, počítá se 31. Od 30 E se liší max. o jeden den.

Standardy:

- ACT/365 (anglická metoda) - (resp. 366)
- ACT/360 (francouzská či mezinárodní metoda)
- 30E/360 (německá či obchodní metoda)

Úrokové číslo (UC) $UC = \frac{K \cdot t}{100}$

Úrokový dělitel (UD) $UD = \frac{360}{p}$

Úrok $u = \frac{K \cdot p \cdot t}{100 \cdot 360} = \frac{\frac{K \cdot t}{100}}{\frac{360}{p}} = \frac{UC}{UD}$

$$u = \frac{UC}{UD}$$

Jestliže je částka K_1 uložena (úročena) t_1 dní, částka K_2 uložena t_2 dní, ..., částka K_r uložena t_r dní vše při úrokové míře p , pak:

$$UC_1 = \frac{K_1 \cdot t_1}{100}, UC_2 = \frac{K_2 \cdot t_2}{100}, \dots, UC_r = \frac{K_r \cdot t_r}{100}$$

$$u = \frac{\sum_{j=1}^r UC_j}{UD}$$

2.2.1 Základní rovnice pro jednoduché polhůtní úročení

$$u = K_0 \cdot i \cdot n$$

$$K_n = K_0 + u$$

$$K_n = K_0 + K_0 \cdot i \cdot n = K_0(1 + i \cdot n)$$

$$K_n = K_0(1 + i \cdot n)$$

K_0 počáteční peněžní částka (kapitál), *současná hodnota kapitálu*

$i = \frac{p}{100}$ roční úroková sazba vyjádřená jako desetinné číslo

$n = \frac{t}{360}$ doba splatnosti kapitálu v letech

K_n stav kapitálu za dobu n , *budoucí hodnota kapitálu*

u úrok

2.2.2 Odvozené rovnice

Počáteční (základní) kapitál $K_0 = \frac{K_n}{1+i \cdot n} = \frac{u}{i \cdot n}$

Doba splatnosti (úročení) $n = \frac{K_n - K_0}{K_0 \cdot i} = \frac{u}{K_0 \cdot i}$

Úroková sazba (výnosnost) $i = \frac{K_n - K_0}{K_0 \cdot n} = \frac{u}{K_0 \cdot n}$

2.3 Diskont (předhůtní úročení)

$$D_{ob} = K_n \cdot d \cdot n$$

$$K_{ob} = K_n - D_{ob} = K_n - K_n \cdot d \cdot n = K_n \cdot (1 - d \cdot n)$$

$$K_{ob} = K_n \cdot (1 - d \cdot n)$$

D_{ob} obchodní diskont

K_n nominální hodnota pohledávky splatná za dobu n , *budoucí hodnota*

d diskontní sazba jako desetinné číslo p.a.

K_{ob} vyplacená částka, *současná hodnota*

2.4 Vztah mezi polhůtní úrokovou sazbou a diskontní sazbou

Aby polhůtní úročení (úroková sazba i) a předhůtní úročení (diskontní sazba d) bylo shodné, musí platit:

$$i = \frac{d}{1-d \cdot n}$$

$$d = \frac{i}{1+i \cdot n}$$

obecně $\implies d < i$

3 Složené úročení

Jde o případ, kdy $n > \text{úrokové období}$. Počítají se úroky z úroků...

$\mathbb{N}$ přirozené číslo (kladné celé číslo)

3.1 Základní rovnice pro složené úročení polhůtní

3.1.1 Úroky připisovány 1-krát ročně, $n \in \mathbb{N}$

Úrokové období roční, úroky připisovány pravidelně na konci roku, doba splatnosti je n let, $n \in \mathbb{N}$

$$K_n = K_0 \cdot (1 + i)^n$$

K_0 *současná hodnota* (původní hodnota) kapitálu

K_n *budoucí hodnota* kapitálu

n doba splatnosti (úroková doba)

i roční úroková sazba vyjádřená jako desetinné číslo

$(1 + i)^n$ úročitel

3.1.2 Úroky připisovány m -krát ročně, $n \in \mathbb{N}$

Úrokové období kratší než jeden rok, úroky připisovány m -krát ročně pravidelně na konci úrokového období, doba splatnosti je n let, $n \in \mathbb{N}$

$$K_n = K_0 \cdot \left(1 + \frac{i}{m}\right)^{m \cdot n}$$

K_0 současná hodnota (původní hodnota) kapitálu

K_n budoucí hodnota kapitálu

n doba splatnosti (úroková doba)

m počet úrokových období za rok (četnost připisování úroků, frekvence úročení)

i roční úroková sazba vyjádřená jako desetinné číslo

$\frac{i}{m}$ úroková sazba za m -tinu roku vyjádřená jako desetinné číslo

3.2 Kombinace jednoduchého a složeného úročení – smíšené úročení

3.2.1 Úroky připisovány 1-krát ročně, $n \notin \mathbb{N}$

Úrokové období roční, úroky připisovány pravidelně na konci roku, doba splatnosti je n let, $n \notin \mathbb{N}$

$$K_{n_0} = K_0 \cdot (1 + i)^{n_0}$$

$$K_n = K_{n_0} \cdot (1 + l \cdot i)$$

$$K_n = K_0 \cdot (1 + i)^{n_0} \cdot (1 + l \cdot i)$$

$$n = n_0 + l$$

n_0 celá část n (nebo-li $[n]$), celý počet ukončených let, přirozené číslo

l necelá část roku (nebo-li $(n - [n])$), číslo < 1

K_0 počáteční kapitál

K_{n_0} kapitál po n_0 letech (úročí se složeně)

K_n konečná výše kapitálu v době splatnosti n (po dobu n_0 úročeno složeně, po dobu l úročeno jednoduše)

i roční úroková sazba

3.2.2 Úroky připisovány m -krát ročně, $n \notin \mathbb{N}$

Úrokové období kratší než jeden rok, úroky připisovány m -krát ročně pravidelně na konci úrokového období, doba splatnosti je n let, $n \notin \mathbb{N}$

$$K_{n_0} = K_0 \cdot \left(1 + \frac{i}{m}\right)^{n_0}$$

$$K_n = K_{n_0} \cdot (1 + l \cdot i)$$

$$K_n = K_0 \cdot \left(1 + \frac{i}{m}\right)^{n_0} \cdot (1 + l \cdot i)$$

$$n = n_0 + l$$

$n_0 = m \cdot [n] + \text{počet celých úrokových období v posledním roce}$, přirozené číslo, počet celých ukončených úrokových období (počet ukončených m -tin roku)

l číslo menší než m -tina roku vyjádřené jako část roku

K_0 počáteční kapitál

K_{n_0} kapitál po n_0 úrokových obdobích (úročí se složeně)

K_n konečná výše kapitálu v době splatnosti n (po dobu n_0 úročeno složeně, po dobu l úročeno jednoduše)

i roční úroková sazba

m počet úrokových období za rok

3.3 Výpočet doby splatnosti

3.3.1 Úroky připisovány 1-krát ročně, $n \in \mathbb{N}$

Úrokové období roční, úroky připisovány pravidelně na konci roku, doba splatnosti je n let, $n \in \mathbb{N}$

$$K_n = K_0 \cdot (1 + i)^n \text{ zlogaritmuje}$$

$$\ln K_n = \ln K_0 + n \ln(1 + i)$$

$$n = \frac{\ln K_n - \ln K_0}{\ln(1 + i)}$$

Pozn: Tento vzorec použijeme, i pokud $n \notin \mathbb{N}$. Výsledek je sice trochu nepřesný, ale nestojí to “za tu práci”. Správně by šlo totiž o smíšené úročení.

3.3.2 Úroky připisovány m -krát ročně, $n \in \mathbb{N}$

Úrokové období kratší než jeden rok, úroky připisovány m -krát ročně pravidelně na konci úrokového období, doba splatnosti je n let, $n \in \mathbb{N}$

$$K_n = K_0 \cdot \left(1 + \frac{i}{m}\right)^{m \cdot n} \text{ zlogaritmuujeme}$$

$$\ln K_n = \ln K_0 + m \cdot n \ln\left(1 + \frac{i}{m}\right)$$

$$n = \frac{\ln K_n - \ln K_0}{m \cdot \ln\left(1 + \frac{i}{m}\right)}$$

Pozn: Tento vzorec použijeme, i pokud $n \notin \mathbb{N}$. Výsledek je sice trochu nepřesný, ale nestojí to "za tu práci". Správně by šlo totiž o smíšené úročení.

3.4 Současná hodnota při složeném úročení

3.4.1 Úroky připisovány 1-krát ročně, $n \in \mathbb{N}$

Úrokové období roční, úroky připisovány pravidelně na konci roku, doba splatnosti je n let, $n \in \mathbb{N}$

$$K_n = K_0 \cdot (1 + i)^n$$

$$K_0 = \frac{K_n}{(1+i)^n} = K_n \cdot (1+i)^{-n}$$

$$\frac{1}{(1+i)^n} = \left(\frac{1}{1+i}\right)^n = \nu^n$$

$$\nu = \frac{1}{1+i} = (1+i)^{-1}$$

ν diskontní faktor

$$K_0 = K_n \cdot \nu^n$$

K_0 *současná hodnota* (původní hodnota) kapitálu, *SH*, *PV*

K_n *budoucí hodnota* kapitálu, *BH*, *FV*

n doba splatnosti (úroková doba)

i roční úroková sazba vyjádřená jako desetinné číslo

3.4.2 Úroky připisovány m -krát ročně, $n \in \mathbb{N}$

Úrokové období kratší než jeden rok, úroky připisovány m -krát ročně pravidelně na konci úrokového období, doba splatnosti je n let, $n \in \mathbb{N}$

$$K_n = K_0 \cdot \left(1 + \frac{i}{m}\right)^{m \cdot n}$$

$$K_0 = \frac{K_n}{\left(1 + \frac{i}{m}\right)^{m \cdot n}}$$

K_0 *současná hodnota* (původní hodnota) kapitálu, *SH*, *PV*

K_n *budoucí hodnota* kapitálu, *BH*, *FV*

n doba splatnosti (úroková doba)

m počet úrokových období za rok (četnost připisování úroků, frekvence úročení)

i roční úroková sazba vyjádřená jako desetinné číslo

$\frac{i}{m}$ úroková sazba za m -tinu roku vyjádřená jako desetinné číslo

3.5 Současná hodnota při smíšeném úročení

3.5.1 Úroky připisovány 1-krát ročně, $n \notin \mathbb{N}$

Úrokové období roční, úroky připisovány pravidelně na konci roku, doba splatnosti je n let, $n \notin \mathbb{N}$

$$K_n = K_0 \cdot (1+i)^{n_0} \cdot (1+l \cdot i)$$

$$K_0 = \frac{K_n}{(1+i)^{n_0} \cdot (1+l \cdot i)}$$

$$n = n_0 + l$$

n_0 celá část n (nebo-li $[n]$), celý počet ukončených let, přirozené číslo

l necelá část roku (nebo-li $(n - [n])$), číslo < 1

K_0 *současná hodnota* (původní hodnota) kapitálu, *SH*, *PV*

K_{n_0} kapitál po n_0 letech (úročí se složeně)

K_n *budoucí hodnota* kapitálu, *BH*, *FV* v době splatnosti n (po dobu n_0 úročeno složeně, po dobu l úročeno jednoduše)

i roční úroková sazba

3.5.2 Čistá současná hodnota

Přepočítáme peněžní toky $K_1, K_2, \dots, K_n$ na současnou hodnotu K_0

$$K_0 = \frac{K_1}{(1+i)^1} + \frac{K_2}{(1+i)^2} + \dots + \frac{K_n}{(1+i)^n}$$

$$\check{C}SH = K_0 - \text{počáteční investice}$$

$\check{C}SH$ čistá současná hodnota (NPV net present value)

3.5.3 Vnitřní míra výnosu (vnitřní výnosové procento i)

$$K = \frac{u_1}{(1+i)^1} + \frac{u_2}{(1+i)^2} + \dots + \frac{u_n}{(1+i)^n}$$

K vynaložený kapitál

n doba životnosti investice, doba na kterou počítáme míru výnosu

$u_1 \dots u_n$ peněžní toky spojené s investicí v jednotlivých letech

i vnitřní míra výnosu (vnitřní výnosové procento)

Výpočet i není snadný, používají se počítače...

3.6 Výpočet výnosnosti (úrokové sazby)

3.6.1 Úroky připisovány 1-krát ročně, $n \in \mathbb{N}$

Úrokové období roční, úroky připisovány pravidelně na konci roku, doba splatnosti je n let, $n \in \mathbb{N}$

$$K_n = K_0 \cdot (1+i)^n$$

$$i = \sqrt[n]{\frac{K_n}{K_0}} - 1$$

K_0 současná hodnota (původní hodnota) kapitálu

K_n budoucí hodnota kapitálu

n doba splatnosti (úroková doba)

i roční úroková sazba vyjádřená jako desetinné číslo

3.6.2 Úroky připisovány m -krát ročně, $n \in \mathbb{N}$

Úrokové období kratší než jeden rok, úroky připisovány m -krát ročně pravidelně na konci úrokového období, doba splatnosti je n let, $n \in \mathbb{N}$

$$K_n = K_0 \cdot \left(1 + \frac{i}{m}\right)^{m \cdot n}$$

$$i = m \cdot \left(\sqrt[m \cdot n]{\frac{K_n}{K_0}} - 1\right)$$

K_0 současná hodnota (původní hodnota) kapitálu, SH, PV

K_n budoucí hodnota kapitálu, BH, FV

n doba splatnosti (úroková doba)

m počet úrokových období za rok (četnost připisování úroků, frekvence úročení)

i roční úroková sazba vyjádřená jako desetinné číslo

$\frac{i}{m}$ úroková sazba za m -tinu roku vyjádřená jako desetinné číslo

3.7 Výpočet úroku

3.7.1 Úroky připisovány 1-krát ročně, $n \in \mathbb{N}$

Úrokové období roční, úroky připisovány pravidelně na konci roku, doba splatnosti je n let, $n \in \mathbb{N}$

$$u = K_n - K_0 = K_0 \cdot (1+i)^n - K_0 = K_0 \cdot [(1+i)^n - 1]$$

3.7.2 Úroky připisovány m -krát ročně, $n \in \mathbb{N}$

Úrokové období kratší než jeden rok, úroky připisovány m -krát ročně pravidelně na konci úrokového období, doba splatnosti je n let, $n \in \mathbb{N}$

$$u = K_n - K_0 = K_0 \cdot \left(1 + \frac{i}{m}\right)^{m \cdot n} - K_0 = K_0 \cdot \left[\left(1 + \frac{i}{m}\right)^{m \cdot n} - 1\right]$$

3.8 Efektivní úroková sazba

$$1 + i_e = \left(1 + \frac{i}{m}\right)^m$$

i_e ideální efektivní úroková sazba

i roční úroková sazba

m počet úrokových období, m -krát za rok připisovány úroky

$$i_e = \left(1 + \frac{i}{m}\right)^m - 1$$

3.9 Úroková intenzita – spojitě úročení

$$1 + i_e = \lim_{m \rightarrow \infty} \left(1 + \frac{i}{m}\right)^m = \lim_{m \rightarrow \infty} \left[\left(1 + \frac{1}{\frac{m}{i}}\right)^{\frac{m}{i}}\right]^i = e^i$$

$$e = \lim_{m \rightarrow \infty} \left(1 + \frac{1}{m}\right)^m$$

e je Eulerovo číslo, $e = 2,71828\dots$

$$i_e = e^i - 1$$

$$i = \ln(1 + i_e)$$

i_e úroková intenzita

i roční úroková sazba

m počet úrokových období v roce

Spojitě úročení $K_n = K_0 \cdot e^{i \cdot n}$

Spojitě diskontování $K_0 = K_n \cdot e^{-i \cdot n}$

K_0 počáteční kapitál

K_n hodnota kapitálu za dobu n

i roční úroková sazba

3.9.1 Nominální a reálná úroková sazba

K_r reálná výše kapitálu

K_0 kapitál na počátku úrokového období

i nominální úroková míra vyjádřená jako desetinné číslo

i_r reálná úroková míra vyjádřená jako desetinné číslo

i_i míra inflace

Úrokové období roční $K_r = K_0 \cdot (1 + i) \cdot \frac{1}{1 + i_i}$

$$K_r = K_0 \cdot (1 + i_r)$$

Fisherova rovnice $i = i_r + i_i + i_r i_i$

protože $i_r i_i$ je malé $\Rightarrow$ zjednodušeně:

$$i_r = i - i_i$$

3.10 Hrubý a čistý výnos

K_0 počáteční kapitál

$u_{\bar{c}}$ čistý výnos (úrok)

i nominální úroková míra vyjádřená jako desetinné číslo (hrubá výnosnost), někdy značeno i_h

$i_{\bar{c}}$ čistá výnosnost (čistá úroková sazba)

d daňová sazba vyjádřená jako desetinné číslo

n doba splatnosti vyjádřená v letech (obvykle $0 < n < 1$)

${}_c K_n$ čistá konečná výše kapitálu

Hrubý výnos $u = K \cdot i \cdot n$

Čistý výnos $u_{\bar{c}} = K_0 \cdot i \cdot n - d \cdot K_0 \cdot i \cdot n = K_0 \cdot i \cdot (1 - d) \cdot n$

Čistá konečná výše kapitálu ${}_c K_n = K_0 + u_{\bar{c}} = K_0 + K_0 \cdot i \cdot (1 - d) \cdot n = K_0 \cdot [1 + i \cdot (1 - d) \cdot n]$

Čistá roční výnosnost $i_{\bar{c}} = \frac{{}_c K_n - K_0}{K_0 \cdot n} = \frac{u_{\bar{c}}}{K_0 \cdot n}$

$$i_{\bar{c}} = i \cdot (1 - d)$$

$$i_h = \frac{i_{\bar{c}}}{(1 - d)}$$

4 Běžné účty

4.1 Zůstatkový způsob

Úrok se počítá z úročení zůstatků účtu.

Úrokové číslo (UC) $UC = \frac{K \cdot t}{100}$
 K výše kapitálu (zůstatku na účtu)
 t úrokové období ve dnech

Úrokový dělitel (UD) $UD = \frac{360}{p}$

Úrok $u = \frac{UC}{UD}$

Zůstatek účtu K_1 je úročen t_1 dní, zůstatek K_2 je úročen t_2 dní, ..., zůstatek K_r je úročen t_r dní vše při úrokové míře p , pak:

$$UC_1 = \frac{K_1 \cdot t_1}{100}, UC_2 = \frac{K_2 \cdot t_2}{100}, \dots, UC_r = \frac{K_r \cdot t_r}{100}$$

$$u = \frac{\sum_{j=1}^r UC_j}{UD}$$

4.2 Postupný způsob

Úrok se počítá z úročení jednotlivých příjmů a výdajů. Úrok se počítá ze změn na účtu (z příjmů a výdajů), a to od data změny až do konce období. Počáteční stav a příjmy mají kladné UC , výdaje mají záporné UC . Úroková čísla se sečtou a vydělí úrokovým dělitelem.

$$u = \frac{\sum_{j=1}^r UC_j}{UD}$$

Reference

- [1] RADOVÁ, Jarmila; DVOŘÁK, Petr; MÁLEK, Jiří. Finanční matematika pro každého. 7. vydání. Praha 7 : GRADA Publishing, a.s., 2009. 296 s. ISBN 978-80-247-3291-6. [kniha]